

AKTUELNO: "Svetski dan kontracepcije", 26. septembar 2021. godine

24.09.2021

Svetski dan kontracepcije

se obeleŹava svake godine 26. septembra. Kampanja je pokrenuta 2007. godine na globalnom nivou, sa ciljem da se istakne vaŹnost upotrebe razliĉitih metoda kontracepcije i odgovornog seksualnog ponaĵanja tako da se omoguĉi svim seksualno aktivnim osobama, posebno mladima, informisan izbor o njihovom seksualnom i reproduktivnom zdravlju.

Â

Planiranje porodice omoguĉava pojedincima i parovima da planiraju i ostvare Â i da planiraju vreme njihovog raĴanja i razmak izmeĴu poroĴaja. Planiranje porodice je, takoĴe, pitanje seksualnih i reproduktivnih prava. Pravo na seksualno i reproduktivno zdravlje predstavlja jedno od osnovnih ljudskih prava, koje podrazumeva da je ljudima omoguĉeno da ostvaruju bezbedne seksualne odnose na zadovoljstvo oba partnera, da ne doŹivljavaju prinudu i nasilje i da ne strahuju od seksualno prenosivih infekcija i neŹeljene trudnoĴe, kao i da mogu da kontroliĴu plodnost na naĴin koji ne izaziva neŹeljene posledice po njihovo zdravlje.Â

Â

Svetska zdravstvena organizacija (SZO) se zalaŹe za promociju planiranja porodice i kontracepcije, kreiranjem smernica zasnovanih na dokazima o bezbednosti i pruŹanju usluga kontracepcije i obezbeĴivanju ljudskih prava u programima kontracepcije.Â

Â Kljuĉne
Âinjenice:

â€

U skoro svim regionima sveta uĴestalost koriĴenja kontraceptivnih metoda je najveĴa meĴu Âenama generativnog doba (15â€49 godina) koje su u braku ili u vanbraĴnoj zajednici. Posmatrano na globalnom nivou, 63% Âena u generativnom dobu koje su u braku ili vanbraĴnoj zajednici koristi neki oblik kontracepcije. Upotreba kontracepcije bila je iznad 70% u Evropi, Latinskoj Americi, na Karibima i u Severnoj Americi, dok je u srednjoj i zapadnoj Africi bila ispod 25%.

â€

Prema procenama SZO, 214 miliona Âena generativnog doba iz zemalja u razvoj u koje ne koriste nikakvu metodu kontracepcije imaju nezadovoljenu potrebu za modernom kontracepcijom.

â€

Prema procenama SZO, upotreba modernih metoda kontracepcije spreĴila bi 308 miliona neplaniranih trudnoĴa, dok bi ispunjavanje svih nezadovoljenih potreba Âena za modernim metodima kontracepcije spreĴilo dodatnih 67 miliona neŹeljenih trudnoĴa na godiĴnjem nivou.

â€

Prema procenama SZO, oko 15 miliona adolescenata koristi neku od modernih metoda kontracepcije, dok 23 miliona adolescenata ima nezadovoljenu potrebu za modernom kontracepcijom i stoga su pod poveĴanim rizikom od neŹeljene trudnoĴe.

â€“
Neke metode kontracepcije mogu da spreâ€•e prenoÅ¡enje HIV-a i drugih seksualno prenosivih infekcija. Å½ene koje Å¼ive sa HIV-om imaju u veÅ†em procentu nezadovoljenu potrebu za planiranjem porodice i uslugama reproduktivnog zdravlja u odnosu na opÅ¡tu populaciju, delimiâ€•no zbog nedostatka ulaganja u integrisane usluge planiranja porodice.

Model
planiranja porodice u Republici Srbiji

StanovniÅ¡tvo
u Republici Srbiji preteÅ¶no primenjuje tradicionalne metode kontracepcije, a zbog njihove nedovoljne efikasnosti Å•esto se suoâ€•ava sa neÅ¶eljenom trudnoÅ†om i pribegava indukovanom abortusu.

Prema
rezultatima poslednjeg reprezentativnog istraÅ¶ivanja viÅ¡estrukih pokazatelja, savremenu i efikasnu kontracepciju u Republici Srbiji koristi manje od petine Å¶ena iz opÅ¡te populacije koje su u braku ili vanbraâ€•noj zajednici (21,4%), a tradicionalnu dvostruko viÅ¡e (40,8%). Meâ€™u modernim metodima kontracepcije najviÅ¡e se koristi kondom za muÅ¡karce (15,1%), mnogo reÅ¶e kombinovana oralna kontracepcija (3,0%), intrauterini ulošci (2,6%) i sterilizacija Å¶ene (0,6%).

Meâ€™u tradicionalnim metodima dominira metod prekinutog snoÅ¡aja (coitus interruptus) (31,4%), dok je metod izbegavanja odnosa u â€žplodnim danimaâ€• i ostale â€žprirodne metodeâ€• koristilo 9,5% ispitanica. Nijedan metod kontracepcije nikada nije koristilo 37,7%. Potrebe za kontracepcijom nisu zadovoljene kod 8,8% anketiranih Å¶ena.

Â

Â

Odgovorno seksualno ponaÅ¡anje i pandemija COVID-19

PoÅ¡to se korona virus prenosi, izmeâ€™u ostalog, bliskim fiziâ€•kim kontaktom, a kako seksualni odnos ukljuâ€•uje bliski fiziâ€•ki kontakt, ne postoje mere koje mogu u znaâ€•ajnoj meri smanjiti rizik od njegovog prenoÅ¡enja sa zaraÅ¶ene osobe na osetljivu osobu tokom seksualnog odnosa. Stoga je svaki seksualni odnos riziâ€•an za prenoÅ¡enje korona virusa i upuÅ¡tanjem u seksualni odnos ovaj rizik se jednostavno mora prihvatiti. S obzirom na naâ€•in prenoÅ¡enja, moguÅ†nosti nfekcije je najveÅ†a tokom ljubljenja.

Preporuka za smanjenje rizika od prenoÅ¡enja korona virusa seksualnim odnosom odnosi se na seksualni odnos sa osobom sa kojom smo u bliskom svakodnevnom kontaktu, ili partnerom u stalnoj vezi, poput supruÅ¶nika i Å¶ivotnih partnera.

